

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Elementy techniki wokalne
Wydział	Wydział Edukacji Muzycznej
Katedra	Katedra Wokalistyki
Kierunek	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
Opisywana forma zajęć	ćwiczenia
Liczba godzin dydaktycznych	45
Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia	prof. dr hab. Monika Walerowicz
Treści programowe przedmiotu	
<u>I rok – semestr I</u> • Budowa aparatu głosowego i narządów artykulacyjnych. • Podstawy techniki oddechowej. • Podstawy fonacji: intonacja, artykulacja samogłosek i spółgłosek. • Ćwiczenia dykcyjne i rozśpiewania. • Higiena głosu – zasady profilaktyki i regeneracji głosu. • Praktyczna realizacja prostych arii starowłoskich z uwzględnieniem techniki i intonacji.	
<u>I rok – semestr II</u> • Rozwijanie świadomości oddechowej. • Praca nad równowagą brzmienia rejestrów głosowych i prawidłowym rezonansem. • Nauka poprawnych zasad artykulacji i ich zastosowanie w repertuarze. • Ćwiczenia intonacyjne w różnych tonacjach. • Poszerzanie skali głosu i kształcenie swobody głosowej. • Wprowadzenie do interpretacji pieśni solowych.	
<u>II rok – semestr III</u> • Utrwalanie i pogłębianie zagadnień techniki wokalne. • Interpretacja utworów z różnych epok: klasycyzm, romantyzm, współczesność. • Praca nad stylem wykonawczym w pieśniach, ariach i utworach rozrywkowych. • Rozwijanie ekspresji artystycznej. • Praca nad szerszym repertuarem: pieśni solowe, arie operowe, piosenka artystyczna, repertuar musicalowy, standardy jazzowe, piosenki. • Samodzielne przygotowanie i prezentacja programu egzaminacyjnego.	
Metody dydaktyczne	Zajęcia mają charakter praktyczny i opierają się na aktywnym udziale studentów. Stosowane są metody: • Podające – wykład, objaśnienie i pogadanka dotyczące budowy aparatu głosowego, higieny głosu, zasad fonacji i stylu wykonawczego. • Eksponujące – pokaz i demonstracja prawidłowej emisji głosu, ekspozycja wzorcowych nagrań i wykonń.

	• Problemowe – metody aktywizujące: dyskusje, rozwiązywanie problemów interpretacyjnych, ćwiczenia rozwijające twórcze myślenie muzyczne. • Stymulujące aktywność twórczą – analiza utworów i materiałów źródłowych (tekst literacki, partytura, nagranie), samodzielna praca nad interpretacją. Dodatkowo wykorzystywane są metody praktyczne, ściśle związane z rozwojem wokalnym: • ćwiczenia emisyjne i rozśpiewania, • praca z repertuarem klasycznym, musicalowym, jazzowym i rozrywkowym, • ćwiczenia fizyczne i oddechowe przygotowujące do śpiewu, • obserwacja i ocena postępów studentów, • analiza nagrań własnych i wzorcowych wykonań w celu korygowania błędów oraz rozwijania świadomości artystycznej.
Metody i kryteria oceniania	Warunki zaliczenia semestralnego (I i II): • obecność i systematyczność na zajęciach, • aktywne zaangażowanie w ćwiczenia, • znajomość realizowanych zagadnień i repertuaru, • wykonanie dwóch, wskazanych przez wykładowcę utworów z pamięci Egzamin po III semestrze: • wykonanie trzech utworów z pamięci (ćwiczenie wokalne, pieśń polska, pieśń obca/utwór musicalowy), • znajomość tłumaczenia tekstu utworu obcojęzycznego, • stosowanie zasad poprawnej emisji głosu i dykcji.
Rygor zaliczenia	po I i II semestrze: zaliczenie z oceną po III semestrze: egzamin
Literatura podstawowa	<u>I rok – semestr I</u> Ćwiczenia Nicola Vaccai, <i>Metodo pratico di canto</i> • Lesson 1 The Scale (<i>Manca sollecita</i>) Thirds (<i>Semplicetta tortorella</i>) • Lesson 2 Fourth's (<i>Lascia il lido</i>) Fifth's (<i>Avvezzo a vivere</i>)

- Lesson 3
Sixths (*Bella prova*)
- Lesson 4
Sevenths (*Fra l'ombra un lampo solo*)
Octaves (*Quell'onda che ruina*)
- Lesson 5
Semitones (*Delira dubbiosa*)
- Lesson 6
Syncopation (*Nel contrasto amor*)

Gioacchino Concone – Exercises for Voice / Lezioni di canto

- Scales (Semplice scala)
- Thirds (Terze facili)
- Fourths (Quarte melodiose)
- Fifths (Quinte armoniche)

Vocalises de Lutgen – Vocalises / Vocal Exercises

- Simple scales (Vocalises I: Scale semplici)
- Intervals (Vocalises II: Intervalli)
- Legato patterns (Vocalises III: Legato melodico)
- Staccato patterns (Vocalises IV: Staccato brillante)

Repertuar przykładowy

Arie starowłoskie

- Caccini: *Amarilli mia bella*,
- Caldara: *Sebben crudele*.
- Scarlatti: *O cessate di piagarmi*
- Scarlatti: *Se Florindo è fedele*
- Pergolesi: *Stizzoso*

Pieśń polska:

- Moniuszko: *Prząśniczka, Dziad i baba, Krakowiaczek, Złota rybka, Pieśń wojenna, Świtezianka*

Pieśń obca:

- Schubert: *Heidenröslein, Am Meer, An Sylvia, Frühlingslied*

I rok – semestr II

Ćwiczenia

Nicola Vaccai, *Metodo pratico di canto*

- Lesson 6
Syncopation (*Nel contrasto amor*)
- Lesson 7
Runs and scales (*Come il candore*)
- Lesson 8
Appoggiaturas (*Senza l'amabile*)
Acciaccatura (*Benchè di senso privo*)
- Lesson 9
Intro to mordents (*La gioja verace*)
Mordents different styles (*L'augelletto in lacci stretto*)
- Lesson 10
Intro to gruppetto or turn (*Quando accende*)
Gruppetto or turn (*Più non si trovano*)
- Lesson 11
Trill or shake (*Se povero il ruscello*)
- Lesson 12
Runs and scales (*Siam navi all' onde argenti*)

Gioacchino Concone – Exercises for Voice / Lezioni di canto

- Sixths (Seste armoniche)
- Sevenths (Settime espressive)
- Octaves (Ottave variate)
- Legato exercises (Legato dolce)

Vocalises de Lutgen – Vocalises / Vocal Exercises

- Crescendo / diminuendo exercises (Vocalises V: Dinamiche)
- Rhythmic variations (Vocalises VI: Variazioni ritmiche)
- Dynamic variations (Vocalises VII: Dinamica espressiva)
- Ornamentation (Vocalises VIII: Abbellimenti)

Repertuar przykładowy

Arie starowłoskie

- Gluck: O del mio dolce ardor
- Jommelli: Chi vuol comprar
- Traetta: Ombra cara, amorosa
- Piccinni: Notte, dea del mister
- Paisiello: Chi vuol la zingarella
- Paisiello: Nel cor più non mi sento
- Paisiello: Il mio ben quando verrà
- Martini: Piacer d'amor

Pieśń polska:

- Moniuszko:

	• Karłowicz: Nie płacz nade mną, Zasmuconej, Mów do mnie jeszcze, Idzie na pola, Śpi w blaskach nocy • Chopin: Precz z moich oczu, Leci liście z drzewa, Piosnka litewska, Melodia Pieśń obca: • Schubert: Totenopfer, Widerhall, Geisternähe, Drang in die Ferne, Abschied <u>II rok – semestr I</u> Ćwiczenia Nicola Vaccai, <i>Metodo pratico di canto</i> • Lesson 13 Portamento – 1st style (<i>Vorrei spiegar l'affanno</i>) Portamento – 2nd style (<i>O placido il mare</i>) • Lesson 14 Recitative (<i>Semplicetta tortorella?</i> / in niektórych edycjach inne oznaczenie) • Lesson 15 Recapitulation (<i>Alla stagion de' fiori</i>) Gioacchino Concone – Exercises for Voice / Lezioni di canto • Portamento exercises (Portamento espressivo) • Mordents (Mordenti vari) • Trills (Trilli legati) • Grupetta / Turns (Gruppetti e abbellimenti) • Appoggiaturas (Appoggiature melodiche) • Acciacatura (Acciacature rapide) • Rythmic variations (Variazioni ritmiche) • Dynamic variations (Variazioni dinamiche) • Interval leaps (Salti di intervallo) • Arpeggios (Arpeggi vocali) • Vocalise in steps (Vocalizzi per gradi) • Vocalise in leaps (Vocalizzi per salti) • Diction exercises (Esercizi di dizione) • Ornamentation (Abbellimenti vocali) • Ornamented scales (Scale ornate) • Phrasing exercises (Fraseggio musicale) • Combined exercises (Esercizi combinati) Vocalises de Lutgen – Vocalises / Vocal Exercises
--	--

	• Trills (Vocalises IX: Trilli) • Mordents (Vocalises X: Mordenti) • Arpeggios (Vocalises XI: Arpeggi vocali) • Vocalise in steps (Vocalises XII: Passaggi per gradi) • Vocalise in leaps (Vocalises XIII: Passaggi per salti) • Diction exercises (Vocalises XIV: Esercizi di dizione) • Ornamented runs (Vocalises XV: Cori ornate) • Combined legato & staccato (Vocalises XVI: Legato e staccato) • Extended range scales (Vocalises XVII: Estensione vocale) • Interval leaps (Vocalises XVIII: Salti intervallari) • Phrase shaping (Vocalises XIX: Modellamento fraseggio) • Agogic variations (Vocalises XX: Variazioni agogiche) Repertuar przykładowy Arie starowłoskie • Scarlatti: <i>Su, venite a consilio</i> • Scarlatti: <i>Già il sole al Gange</i> • Scarlatti: <i>All'acquisto di gloria</i> • Bassani: <i>Dormi, bella</i> • Bassani: <i>Posate, dormite</i> • Marcello: <i>Non m'è grave</i> • Paradies: <i>M'ha preso alla sua ragna</i> • Giordani: <i>Caro mio ben</i> • Piccinni: <i>Alessandro nelle Indie: Se il ciel mi divide</i> Pieśń polska: • Karłowicz: <i>Na spokojnym, Smutna jest dusza, Pod jaworem, Skąd pierwsze gwiazdy, Na śniegu, Z erotyków, Z nową wiosną, Zbudź się</i> • Chopin: <i>Hulanka, Posel, Śliczny chłopiec, Moja pieszczotka, Dwojaki koniec, Wojak, Narzeczony, Nie ma czego trzeba, Pierścień</i> • Moniuszko: <i>Morel, Za chlebem, Ojciec z niebios, Sen, Niepewność, Co to za kwiatek, Triolet</i> Pieśń obca: • Schumann: <i>Widmung, Morgens steh' ich auf, Die Lotosblume, Was soll ich sagen?, Die Kartenlegerin, Ständchen, Zwielficht</i> • Brahms: <i>Wiegenlied, Memnon, Sonntag, O liebliche Wangen, Auf dem See, Agnes, Mein wundes Herz</i> Arie operowe: • Mozart: <i>Le nozze di Figaro, K. 492, Act II, Scene 3: No. 11, "Voi, che sapete che cosa è amor" (Cherubino), Le nozze di Figaro, K. 492,</i>
--	---

	Act IV, Scene 1: <i>"L'ho perduta, me meschina"</i> (Barbarina), Don Giovanni: Act I, Scene VI, <i>"Batti, batti, o bel Masetto"</i> (Zerlina) Musical: • Webber: <i>Memory, All I Ask of You</i> • Leonard Bernstein: <i>Somewhere, I Feel Pretty, Maria</i> • Stephen Sondheim: <i>Not While I'm Around</i> • Claude-Michel Schönberg: <i>I Dreamed a Dream, On My Own</i> • Jerry Herman: <i>I Am What I Am, Hello, Dolly!</i> Standardy jazzowe i piosenki: • Sinatra: <i>Fly Me to the Moon, My Way, Young at Heart</i> • Streisand: <i>Tomorrow night, Will someone ever look at me that way, No matter what happens, A piece of sky</i> • Kabaret Starszych Panów: <i>Na ryby, O Romeo!, Stacyjka zdroj, Tanie dranie, Zmierzch, Zosia i ulani</i> • Disney: <i>Something There, Be Our Guest, Colors of the Wind, Just Around the Riverbend, Cruella De Vil, Someday My Prince Will Come, When You Wish Upon a Star, Let It Go, Part of Your World</i>
Literatura uzupełniająca	Smith, S.: <i>Nagi głos. (The Naked Voice.)</i> Warszawa: Wydawnictwo AST, 2010. Reid, C.: <i>Bel Canto: Principles and Practices of Functional Vocal Training.</i> New York: Joseph Patelson Music House, 1950. Husler, F., Rodd-Marling, Y.: <i>Singen: Die Physische Natur des Stimmorganes.</i> Zürich: Atlantis Verlag, 1965. Brégy, W.: <i>Elementy techniki wokalne.</i> PWM, Kraków 1974. Martienssen-Lohmann, F.: <i>Kształcenie głosu śpiewaka.</i> PWM, Kraków 1953. Mitrinowicz-Modrzejewska, A.: <i>Fizjologia i patologia głosu.</i> PZWL, Kraków 1958. Tarasiewicz, B.: <i>Mówię i śpiewam świadomie.</i> Universitas, Kraków 2003. Fedyk-Klimaszewska, M. (red.): <i>Wokół emisji głosu – technika, metodyka, praktyka. Tom 3.</i> Gdańsk 2016. Łastik, A.: <i>Poznaj swój głos... twoje najważniejsze narzędzie pracy.</i> Warszawa 2002. Przeniosło, M.: <i>Technika wokalna Bel Canto. Esencja dawnej włoskiej szkoły śpiewu – podręcznik do nauki emisji głosu.</i> Legnica 2011.

	Szkielkowska, A., Kazanecka, E.K.: Emisja głosu – wskazówki metodyczne. Instytut Fizjologii i Patologii Głosu, Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa 2011.
--	--